

เทศน์เช้า วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ยังไม่ทอดกฐิน เดียวทอดกฐิน แต่! แต่ก่อนทอดกฐินเราจะพูดหนึ่ง เพื่อให้คนปรับ
สมดุจใจให้มันดีก่อน แล้วทำบุญมันถึงจะได้บุญเยอะๆ ถ้าทอดตอนนี้เลยมันก็ทอดได้ แต่มัน
ต่างกัน

วันนี้เป็นงานบุญ เป็นงานประเพณีของชาวพุทธ วันนี้เป็นวันทอดกฐินนะ เวลาทอดกฐิน
เห็นไหม เวลาคนเราเกิดมา คนเกิดมาต้องมีปัจจัย ๔ เวลาทำบุญปกติทำบุญได้ทั้งปี แต่เวลา
ทอดกฐินนี้มันทอดกฐินได้ ๑ เดือน ตั้งแต่ออกพรรษาไป ๑ เดือน

ทอดกฐินหมายถึงอะไร? หมายถึงทอดผ้า เห็นไหม ทอดผ้า พระต้องมีความสามัคคีกัน
เพราะในสมัยพุทธกาลเขาไม่มีจักร เขาต้องเย็บด้วยมือ ต้องให้เสร็จภายในวันเดียว ถ้าไม่มีความ
สามัคคีฝ้านั้นจะทำให้เสร็จภายในวันเดียวไม่ได้ ความสามัคคีของพระต้องมีขึ้น นี่สิ่งที่ซ่อนอยู่
ในกฐินมันมีสิ่งที่ซ่อนเร้นไว้มหาศาลเลย แต่คนมันเข้าไม่ถึง ไปมองแต่ว่าการทอดกฐินคืองาน
บุญ

งานบุญคืองานหัวใจนะ งานบุญคือการเจตนา ถ้าพูดถึงสังกรรมเย็นเป็นสุข เราจะมีความ
ร่มเย็นเป็นสุข สังคมมีความขัดแย้ง เราอยู่ในสังคมเราก็มีความทุกข์ ความขัดแย้งในใจ ในหัวใจ
เรามีความขัดแย้ง ความขัดแย้งระหว่างกิเลสกับธรรมมันขัดแย้งอยู่ในหัวใจ เห็นไหม มันถึงต้อง
มีโอกาสทำความขัดแย้งในหัวใจให้มันสงบตัวลง นี่งานบุญถึงต้องให้เรามีที่พึ่งอาศัย เราทำบุญ
กุศลของเรา

นี่ใน ๑ ปีมีอยู่หนหนึ่ง ภายใน ๑ เดือนนี้การทอดกฐิน การทอดผ้า แล้วพระให้ฝ้านั้นมัน
เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย เห็นไหม นี่อาหาร ที่อยู่ ยารักษาโรค เครื่องนุ่มห่ม เรื่องกฐินเป็นเรื่องของ
เครื่องนุ่มห่ม พระจำพรรษาแล้วถ้ามีกฐินให้ทอดกฐิน ถ้ากฐินเคาะ.. กฐินเคาะคือไม่มีกฐิน กฐิน
ทอดแล้วฝ้านั้นไม่ครบ ตัดผ้าไม่ได้

สมัยที่ฟ้าไม่ได้ ถ้าฟ้ามันครบ เห็นไหม ผู้ที่จะกรานกฐินต้องเป็นผู้ที่ฉลาด ฉลาดหมายถึงว่าตัด เย็บ ย้อมเป็น ถ้าทอดกฐิน เวลาตัด เย็บ ย้อมไม่เป็น ไม่มีมาติกา ๘ มาติกา ๘ หมายถึงว่า การกะ การเนา การตัด การเย็บ การย้อม ถ้าไม่มีอานิสงส์กฐินไม่เกิด

อานิสงส์! อานิสงส์คือความสามัคคีใจ อานิสงส์คือการร่วมมือกันใจ อานิสงส์คือความสามัคคีในหมู่สงฆ์ มันไม่มีอยู่อานิสงส์มันไม่เกิด อานิสงส์กฐิน เห็นไหม ว่าทอดกฐินแล้วได้ อานิสงส์กฐิน เราสักแต่ว่าทำกันเป็นรูปแบบ แล้วเอาอานิสงส์มันมาจากไหน? นี่ถ้ามันไม่มี อานิสงส์ พระจำพรรษาแล้วได้ ๑ พรรษา จะไปที่ไหนไม่ต้องบอกลาได้ ถ้าได้กฐินได้อีก ๔ เดือน การไม่ต้องบอกลา

วินัยนะ อยู่ด้วยกันเหมือนครอบครัว ลูกจะไปไหนต้องบอกพ่อแม่ ถ้าลูกไม่บอกพ่อแม่ พ่อแม่จะเป็นทุกข์มาก ลูกศิษย์จะไปไหนต้องลาอาจารย์ เขาเรียกว่า “วิกาล” การลาวิกาลต้องลา ถ้าไม่ลาออกไปมันขาดนิสัย นี่ก็เหมือนกัน ภิกษุจะออกจากวัด จะไปไหนต้องบอกเจ้าอาวาส ถ้าไม่บอกเจ้าอาวาสเป็นอาบัติปาจิตตีย์

ที่นี้พ่อแม่ได้อานิสงส์ของกฐิน ไปไหนไม่ต้องบอกลาได้ ไม่เป็นอาบัติ เห็นไหม สิ่งที่ไม่เป็นอาบัติ นี่กรานกฐินหมายถึงสิ่งที่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยของพระ แต่เราทำบุญกุศลกันนี้ พิธีกรรมสำคัญมากนะ พิธีกรรมจริงตามสมมุติ เด็กมันจะโตขึ้นมาต้องมีการศึกษา ต้องมีการพัฒนาของมันขึ้นไป เด็กมันจะโตไปตามวุฒิภาวะที่มันจะอยู่ในสังคมได้

พระก็เหมือนกัน การกระทำ วุฒิภาวะมันต้องโตไปเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป การโตเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป นี่การกระทำมันจะเป็นชั้นเป็นตอนของมันขึ้นไป ถ้าเป็นชั้นเป็นตอนมันต้องพัฒนาการของมัน เราทำบุญกุศลก็เหมือนกัน ทำบุญกุศลนี้เป็นประเพณีนะ ประเพณีคือการทำบุญกุศล คุณสู้คุณไม่เงิน ต้นไม้ทอง มันสวยงามมากนะ แต่ต้นไม้เงิน ต้นไม้ทอง กินไม่ได้ คุณสู้ แม้แต่ผักบุ้ง ผักคะน้า มันเป็นสิ่งที่มันมีชีวิต เราเอามากินเป็นอาหารได้

สิ่งที่เอามากินเป็นอาหาร เห็นไหม หัวใจก็เหมือนกัน ประเพณีวัฒนธรรมมันเป็นสิ่งที่ประเพณีเครื่องแสดงออก เครื่องประกอบเท่านั้น แต่หัวใจของเรา ทำบุญแล้วมันต้องให้เข้ามาถึง สิ่งที่เป็นความรู้สึก สิ่งที่เป็นจริงใจ หัวใจของเราได้บุญไหม? เราซาบซึ้งในบุญกุศลไหม? บุญกุศลอยู่ที่ไหน? บุญกุศลเราไปแสวงหาที่ไหน? ถ้าพูดถึงไปที่ไกลสุดแดนแล้วได้บุญกุศล ไป

ทำบุญที่ดาวอังคารกัน ไปทำบุญที่พระจันทร์เราได้บุญกุศลมากกว่า เพราะเราได้ไปที่ไกลสุดฟ้า
หล้า

แต่ความจริงบุญกุศลมันอยู่ที่ใจใช่ไหม? เราจะไปไหน เราไปที่ไหนก็คือเรา เราไปอยู่บน
ดาวอังคารก็คือใจเรา ฉะนั้น ถ้าเราเข้าใจถึงใจของเรา เราเข้ามาถึงความสงบของใจของเรา บุญ
มันอยู่ที่นี้ไง บุญมันอยู่ที่หัวใจของเรา เห็นไหม สิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่มีความรับรู้ก็คือบุญกุศลของเรา
แล้วเราเจตนาหมด เราเป็นผู้เสียดละออก แต่มันเป็นผลตอบสนองกลับไปที่ใจของเรา

สิ่งที่เราเสียดละออกไปมันเป็นวัตถุ แต่หัวใจของเรามันเสียดละออก แล้ว ๑ ปีมีหนหนึ่ง พอ
๑ ปีมีหนหนึ่ง นี่ชาวพุทธเรามันก็มีงานบุญ พองานบุญเราก็อำนาจกุศลของเรา สักแต่ว่าทำ ถ้าสัก
แต่ว่าทำใจเราไม่พัฒนา เห็นไหม ใจเราทำกัน ทอดกฐินก็ทอดกฐินกัน เฮทอดกฐินกัน เฮ
ทอดกฐินเพื่ออะไรล่ะ? เพื่อไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อเฝ้าพุทธะ

ธรรมวินัยพระพุทธเจ้าวางบัญญัติไว้ ให้สิ่งที่กรานกฐิน งานวินัยบังคับไว้ให้ได้กราน
กฐิน ให้ได้เพื่ออันสงฆ์ เพื่อความสามัคคี เพื่อสังคัม เพื่อความมั่นคงของศาสนา มั่นคงของ
ศาสนานะ ในครอบครัวเรา พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลูกเล็กเด็กแดงมีความสามัคคีกัน มีความรัก
ผูกพันกัน ครอบครัวนั้นจะมั่นคงไหม?

ในศาสนาตั้งแต่ครูบาอาจารย์ลงมา ในวัดๆ หนึ่งมีครูบาอาจารย์ท่านดูแลสังฆวิหาริก
แล้วศาสนามันจะเจริญไหม? ศาสนามันจะมั่นคงไหม? เวลาบวชมา เห็นไหม องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว บวชขึ้นมาแล้วก็ไม่มีใครดูแล พระก็เป็นลูกกำพร้า
ไม่มีใครดูแล ถ้าธรรมวินัยทำไมไม่ดูแล ธรรมวินัยนะ อาริยวัตร อาคันตุกวัตร

นี่อาริยวัตร วัตรของอาจารย์ วัตรของสังฆวิหาริกต้องดูแลกัน ดูแลตั้งแต่พ่อแม่ครูจารย์
เขาดูแลตั้งแต่การเป็นอยู่นะ ดูแลตั้งแต่เรื่องทิฐิมานะ เรื่องหัวใจ เราเลี้ยงลูกกันได้แต่ร่างกาย
เราเลี้ยงหัวใจลูกเราไม่ได้ แต่ครูบาอาจารย์ท่านเลี้ยงร่างกายด้วย เลี้ยงหัวใจด้วย ต้องดูแลใจเขา
ทิฐิมานะ มิจฉาทิฐิ ทิฐิความเห็นผิด การประพฤติกฎปฏิบัติที่มันออกนอกกลุ่มนอกรทาง เห็นไหม
เราต้องดึงกลับมา ดึงกลับมา เพราะอะไร? เพราะเราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พุทธะ ความรู้สึกคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ใน
หัวใจเรา สิ่งนี้อยู่ในหัวใจเรา เราจะไปกราบไหว้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่บุญอยู่ที่นี้ไง

เราไปอินเดียกันนะ อินเดียมันไปเป็นประเพณี เป็นสังเวชนียสถานไปถึงก็เคารพบูชา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่โคนต้นโพธิ์ ตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ อาศัยโคนต้นโพธิ์ตรัสรู้อยู่ แต่หัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสรู้

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเรา เรากำหนดพุทธโศกของเรา เราทำความสงบของใจของเราเข้ามา สิ่งนี้ไง ถ้าจิตใจมันก็เป็นงานบุญ ถ้าจิตใจไม่มีมันก็ไม่เสียหาย มันไม่เสียหาย มีหรือไม่มีมันเป็นโอกาส คุณเวลาครูบาอาจารย์ท่านบอก เห็นไหม ท่านอยู่เพื่อโลก อยู่เพื่อโลกนะ เพราะให้โลกเขาได้ประโยชน์ของเขา

นี่ก็เหมือนกัน งานบุญถ้ามีสงฆ์ครบ ถ้ามีสงฆ์ ๕ องค์ขึ้นไปถึงทอดกฐินได้ นี่มันเป็นประเพณี เราจะห่างนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าศาสนานี้จะเสื่อม เสื่อมเพราะลูกศิษย์ของเราเอง เสื่อมเพราะพระ เสื่อมเพราะสิ่งที่มันไม่ลงใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราถือประเพณี เราถือแต่พิธีกรรม เราจะเข้าไปไม่ถึงสิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่มีความรู้สึก ความรู้สึกคือบุญกุศล ความรู้สึกคือเรา คือหัวใจของเรา เห็นไหม ถ้าเราเข้าถึงใจของเรา เราเข้าถึงสิ่งนั้น.. สิ่งข้างนอกมันเป็นเรื่องสมมุติ สิ่งที่เป็นความจริงคือสิ่งที่เป็นสังขารมัจฉิมมา นี่มันต้องมีเหตุเข้ามาไง ถ้ามีเหตุ..

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ”

ถ้าไม่มีงานบุญเราจะได้ฟังธรรมะใหม่? ธรรมะมาจากไหน? ธรรมะมาจากใจของครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมจักษุ มันเป็นเรื่องของธรรม แต่ธรรมะที่มาจากกิเลส ธรรมะที่มีการจดจำมา ธรรมะนี้ออกมาเราก็รู้ หนังสือใครก็อ่านได้ สิ่งที่เราอ่านได้มันมีอยู่แล้ว เห็นไหม ไม่ต้องให้ครูบาอาจารย์มาเทศน์หรอก เราก็อ่านของเราได้ คนทำไมต้องยอมรับคน ครูบาอาจารย์เราท่านมีอะไรดี เราทำไมต้องไปกราบไหว้บูชาท่าน ทำไมท่านก็คน เราก็คน ทำไมเราไม่ไหว้ตัวเราเองล่ะ?

เราไหว้ตัวเราเองไม่ได้เพราะอะไร? เพราะใจเราโลเล ใจเราไม่มั่นคง ใจเราไม่เชื่อตัวเราเอง เราเองก็ไม่เชื่อใจเราเอง เราตั้งอยู่ที่นี่เราเชื่อตัวเราเองไหม? เรารักตัวเราเองไหม? ถ้ารักตัวเอง

ทำไมไม่หาสิ่งที่ดีมาเพื่อตัวเอง ถ้าเราเชื่อตัวเราเองได้ ทำไมเราไม่เข้าใจเรื่องการเกิดและการตาย ตายแล้วจะไปไหน? นั่งอยู่นี้มาจากไหน?

นี่ว่ามาจากบ้าน มาจากพ่อ จากแม่ เกิดจากกรรมของมารดา.. เกิดจากกรรม! กรรมให้เราเกิด กรรมดีกรรมชั่วไง แล้วปัจจุบันนี้เราจะทำสิ่งที่ดีขึ้นไป สิ่งที่เป็นประเพณีวัฒนธรรมเพื่อใจ ให้มันควรแก่การงาน ให้มันนุ่มมาในธรรมใจ

ธรรมะคืออะไร? ธรรมะคือทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สัจธรรม.. ทุกข์อยู่ที่ไหน? ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ละด้วยอะไร? นิโรธ นิโรธอยู่ที่ไหน? นี่ไงธรรมะมันอยู่ที่นี้ อยู่ที่การเกิดและการตายไง อยู่ที่การเกิดและการดับของจิต แต่การเกิดการดับไม่เคยเห็นมัน เราเห็นแต่วัตถุนะ มีแต่ความคิด

เจตนาที่สำคัญมาก ความคิดของใจสำคัญมาก นี่เราจะทำบุญ เห็นไหม เราก็ต้องมีเจตนา มีความเข้าใจว่าสิ่งนี้เราทำเพื่อใคร? ทุกคนที่ทำ ทำเพื่อตัวเองทั้งหมด สิ่งที่กำลังเดินออกมาใจ เป็นคนให้มา ใจเป็นความปรารถนาให้มา ใจเป็นคนเรียกร้องให้มา เพราะมีความศรัทธา ศรัทธาเป็นห้วงจรจักรดึงเรามา ดึงเรามา เห็นไหม

ดูเวลาเราขึ้นเขา ใครเป็นคนเอาเราขึ้นเขา ความรู้สึกเราใช่ไหม? เราก้าวขึ้นเขาไป ความรู้สึกเรา จิตวิญญาณของเราดันตัวเราเองขึ้นบนเขา เราเดินขึ้นไปเท่ากับเราแบกตัวเราเองขึ้นไป นี่ก็เหมือนกัน มาวัดนี้ใครนำมา จิตใจนำมาใช่ไหม? เราบอกรถนำมา พาหนะนำมา แต่ถ้ามันไม่อยากมานะ เอาเครื่องบินไปโรมันก็ไม่มา

นี่ศรัทธาเป็นห้วงจรจักรดึงเราเข้ามา ดึงเข้ามานั่นละ คุณภาพแวดล้อมนี้ไปวัดๆ วัดคือข้อวัตรปฏิบัติ วัดคือธุดงค์วัตร วัดคือข้อวัตรของพระ ไม่ใช่วัดเป็นสิ่งปลูกสร้าง สิ่งปลูกสร้างเดี๋ยวนี้เขาสร้างดีกว่าวัด ว่าสิ่งปลูกสร้าง เห็นไหม ศีลธรรมวัฒนธรรมเราสร้างได้ดีกว่าวัด สิ่งนี้มันเป็นที่อยู่ที่อาศัย เป็นเรื่องของข้างนอกนะ

นี่เรื่องของประเพณีวัฒนธรรมก็มีความจำเป็น จำเป็นสำหรับคนที่เข้ามาใหม่ จำเป็นสำหรับเรื่องของศาสนา ศาสนามันต้องมี เห็นไหม หัวใจนี้เราแก่แต่ชีวิตนะ เราแก่แต่อายุขัย แต่เราเข้าถึงธรรมได้ไหม? สามเณร ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ สามเณร ๗ ขวบเขาเข้าถึงได้ดีกว่าเรา

อีก เราอายุเป็น ๑๐๐ เรายังไม่เข้าใจว่าสมาธิเป็นอย่างไรเลย เรายังไม่เข้าใจว่าสังขารเป็นอย่างไรเลย สามเณร ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ได้ เห็นไหม แก่เพราะกินข้าว เต่าเพราะอยู่นาน

แต่ถ้ามันแก่คุณธรรมล่ะ? แก่คุณธรรมนะ ซึ่งใจเรื่องอย่างนี้มาก นี่คนที่มึนคุณธรรมในหัวใจ เห็นคนทำคุณงามความดีมันจะมีอนุโมทนาทาน มันมีอนุโมทนาไปกับเขา เราอนุโมทนากับใครได้ ใครทำดีเกินหน้าเรา เรายอมรับไหม? นี่เพราะใจมันกระด้าง ใจไม่มีหลักเกณฑ์ แต่ถ้าใจมันมีคุณธรรมนะ ใครทำดีขนาดไหนมันอนุโมทนาไปกับเขา เพราะสิ่งนี้เป็นสิ่งที่เราปรารถนา สิ่งที่เราแสวงหา

สิ่งที่แสวงหาเรื่องของวัตถุทาน สิ่งที่เป็นบุญกุศลนี้วัตถุทานเรื่องหยาบๆ เห็นไหม แล้วหัวใจ หัวใจละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามา นั่งเฉยๆ นะ กำหนดลมหายใจเข้าและลมหายใจออก งานที่หนักที่สุดคือการนั่งนิ่งๆ การนั่งนิ่งๆ เป็นงานที่หนักที่สุด งานอาบเหงื่อต่างน้ำ งานแบกงานหาม งานหยาบๆ งานนั่งนิ่งๆ แล้วบังคับให้มันอยู่เฉยๆ ห้ามกระดิกนี่นั่งไม่ได้เลย ใครก็ทำไม่ได้!

เวลาเราบอกว่าเราทุกข์ยากนะ งานนั่นก็หนัก งานนี้ก็หนัก นั่งเฉยๆ กำหนดลมหายใจเข้า นึกพุท ลมหายใจออกนึกโธ นี่ทำให้ได้ ถ้าทำได้นี่งานอันละเอียดใจ นี่ขนาดงานที่เราเห็นเป็นวัตถุนะ แล้วในหัวใจเราที่เราเอาใจของเราไว้ ใจของเราไม่ให้มันออกนอกกลุ่มนอกทาง เราควบคุมได้ ถ้าเราควบคุมได้ะจิตเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ คุณอย่างชีวิตเรานี้ เราไม่อยากจะเจ็บไข้ได้ป่วย เราไม่อยากจะป่วยเป็นอะไรเลย แต่เราก็เจ็บไข้ได้ป่วยเป็นธรรมดา

แต่ถ้าเวลาจิตของเรามีอารมณ์ความรู้สึก มันก็เหมือนกับเจ็บไข้ได้ป่วย มันเสวยอารมณ์ตลอดเวลา แล้วเรามาบังคับมันไม่ให้เจ็บไข้ได้ป่วย.. ฟังสิ คนที่ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย คนที่มีความสุขตลอดเวลาจะมีความสุขไหม? จิตที่ไม่เสวยอารมณ์ จิตที่ไม่กินเหยื่อ จิตที่ไม่มีความคิด ความฟุ้งซ่าน ความเครียด เครียดที่อารมณ์ที่มันกดขี่ใจ เรามันบังคับไม่ให้มันออกไปเอาเหยื่ออย่างนั้นจะมีความสุขไหม? ความสุขอย่างนี้เป็นแค่สมาธิ สมาธิเพราะอะไร? เพราะมันเป็นอนิจจัง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป

แต่ถ้าเวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ท่านให้ออกวิปัสสนา วิปัสสนามันคืออะไร? นี่ใจว่าใช้ปัญญาๆ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัจจุบันนี้ะปัญญาที่ใช้กันอยู่นี้เขาเรียก “โลกียปัญญา” ปัญญาคือวิชาชีพ ใครเรียนศึกษามา จบมาสูงส่ง

ขนาดไหน กิเลสเอาปัญญาขึ้นมาใช้หมดเลย เพราะกิเลสมันอยู่หลังความคิด สิ่งที่เกิดขึ้นกิเลส อวิชชามันคิดหมด แล้วเราใช้ปัญญานี้ไม่เข้าใจเลยว่าเป็นปัญญาของกิเลส คิดว่าเรามีปัญญาๆ มากกันนะ เรามีปัญญา ทำไมเราไม่เอาชนะตัวเอง คนที่มีปัญญาต้องสามารถเอาความคิด..

นี่ปัญญาคือการรอบรู้ในกองสังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง คนมีปัญญามันต้อง ชนะความคิดตัวเอง คนชนะความคิดตัวเองนั่นคือคนมีปัญญา คนที่แพ้ความคิดตัวเอง จะมีความรู้สูงส่งขนาดไหนกิเลสทั้งนั้น กิเลสทั้งนั้น! กิเลสพาใช้ เอาความเร่าร้อน เอาความทุกข์มา เขี่ยบย่ำหัวใจทั้งนั้น แต่ในสถานะสังคมว่าตัวเองมีศักยภาพ มีความรู้ มีสถานะทางสังคม.. ตายหมด! ตายหมด! ไม่มีใครเหลือคาโลกนี้เลย

แต่ถ้ามีปัญญานะ จิตสงบเข้ามาแล้วออกเป็น โลกุตตรปัญญา ถ้าจิตไม่สงบนะ ความคิดนี้ มันคิดตามวิชาชีพ คิดตามมุมมอง ใครมีการศึกษามาอย่างไรมันจะใช้มุมมอง ใช้ความคิดของตัวเอง ใคร่ครวญตามนั้น.. ใคร่ครวญตามนั้น แล้วมุมมองของคนอื่นลงกันไหม? มุมมองของคนอื่นมัน ดีประเด้นนั้นต่างออกไป แต่ถ้ามันเป็นสัจจะความจริงนะ จะมุมมองใดก็แล้วแต่ สรุปลงคือมัน ต้องสงบตัวลง มันต้องโดนทำลาย กิเลสมันจะโดนทำลายเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป

การทำลายเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไปนี่ไง นี่ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องมีสัมมาสมาธิเข้ามาก่อน อานาปานสติ เห็นไหม อาหารดาบส อุทกดาบสได้สมบัติ ๘ ไม่มีปัญญาก็เข้าถึงไม่ได้ เขาเข้าสมาบัติได้ เขาเหาะเหินเดินฟ้าได้ เขารู้วาระจิต เขารู้ไปหมด รู้ต่างๆ รู้แบบนี้รู้โดยสามัญสำนึก รู้โดยข้อมูลของจิต รู้โดยสามัญสำนึกที่เรา กระทบเย็น ร้อน อ่อน แข็ง เราก็รู้ สามัญสำนึกเราก็รู้ เย็น ร้อน อ่อน แข็ง ทุกคนรู้ แล้วได้อะไร? รู้แล้วบังคับมันได้ไหม? รู้แล้วมันหายไปไหม? นี่โง่โง่ปัญญา!

ถ้าโลกุตตรปัญญาล่ะ? ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิเข้ามาก่อนนะ เย็น ร้อน อ่อน แข็ง เรา กระทบ ใครเป็นคนกระทบ? สิ่งที่กระทบมันมีประโยชน์อะไร? สิ่งที่กระทบคือรับรู้ เพราะจริงตามสมมุติ เรามีสถานะ มีร่างกาย มีอากาซ มีลมพัด มันต้องกระทบเป็นธรรมดา สิ่งที่กระทบเป็นธรรมดาแล้วเราไปตื่นตื่นไปกับอะไร?

สิ่งนี้เป็นสมมุติอันหนึ่ง แล้วสิ่งที่เป็นวิมุติความจริงล่ะ? ความจริงที่ไม่สมมุติอยู่ที่ไหน? มันอยู่ที่ความรู้สึกที่รู้เย็น ร้อน อ่อน แข็ง ความรู้สึกอันนั้นมันเข้าใจแล้วมันถอยเข้ามา มันถอย

เข้ามา ความรู้สึกไม่เคยตายใจ ความรู้สึกมีความรู้สึกตลอดเวลา จะเย็น ร้อน อ่อน แข็ง ดี ชั่ว มันรู้สึกตลอดเวลา แต่ไม่ตื่นตื่นไปกับเขา มันบังคับของมันได้ใช่ไหม?

นี่ในบุญกุศลมันอยู่ที่นี้ เห็นไหม งานที่ละเอียดๆ เข้าไป นี่สิ่งที่ทำกันอยู่นี้มันก็เป็นบุญอันหนึ่ง ไม่ใช่ว่าไม่ใช่บุญ.. ไซ้! เป็นบุญใจ เป็นการเตรียมใจ คุณเขาจะปั้น โองังปั้น ไห เขาต้องเตรียมดินไซ้ไหม? นี่เราเป็นชาวพุทธ เราต้องเตรียมหัวใจของเราให้สงบให้หนึ่งนี้ใจ เวลาฟังเทศน์ต้องนิ่งแล้วฟังธรรม

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันสงบเข้ามา สงบควรแก่การงาน แต่เราไปมองข้ามว่าสิ่งที่เราทำนี้มันเป็นปัญญาๆ ปัญญาในปัจจุบันนี้ละ ปัญญาของชาวพุทธ ๘๘ เปอร์เซนต์เป็นปัญญากิเลส

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดในหัวใจของเราไม่ได้อีกเลย”

มันเกิดความคิด.. ความคิด เห็นไหม ดำริถึงคิด แล้วนี่มารเกิดตรงดำริ ตอนดำรินี้มารมันเกิด แล้วความคิดมันหยาบกว่าความคิด แล้วมารมันไม่ครอบงำหรือ? มารมันไม่ใช่ความคิดเราหลอกเราหรือ? มีศักยภาพมาก มีปัญญามาก มีความรู้มาก บริหารจัดการเก่งมาก เวลาล่วงไปๆ นะ ตายเปล่า ตายเปล่าๆ ไม่มีอะไรติดหัวใจไปเลย ไม่มีสิ่งใดคาหัวใจ ที่มันเป็นประสบการณ์จิตที่มันทำได้เลย ไม่มีสิ่งใดเป็นของมันเลย

นั่งนิ่งๆ ทำใจให้สงบ มันรู้จักความสงบ มันเห็นการเคลื่อนไหว เกิดมามีคุณค่าตรงนี้เหมือนคนตาบอด เกิดมาทั้งชาติตาบอด บอดเพราะกิเลสมันปิดตา แล้วก็หลับตาเดินไปทั้งชีวิต แล้วได้ลืมตาขึ้นหนึ่งเห็นภาพ เห็นเมือง เห็นสังคม มันจะตื่นตื่นมากนะ

จิตถ้ามันสงบขึ้นมาหนึ่ง เหมือนได้ลืมตามาแวบหนึ่ง ได้รู้จักจิตของตัวเอง มันจะมีคุณค่าแค่ไหน แล้วเราลืมตาขึ้นมา เราได้สร้างบ้าน สร้างเมือง ได้สร้างสังคม ได้สร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นมาด้วยโสคาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค เราสร้างบ้านแปลงเมืองนะ เราสร้างบ้านแปลงเมืองในใจของเรา เราสร้างของเราขึ้นมาเอง

สิ่งที่สร้าง เห็นไหม นี่สันติภูมิจิต เป็นปัจจุตัง เป็นความรู้จริง สิ่งนี้เป็นจริง นี่ในงานละเอียดๆ ที่งานในศาสนา มันอยู่ตรงนี้ งานบุญก็คืองานบุญนะ งานบุญไม่ใช่ไม่มีความจำเป็น ถ้าไม่มีความจำเป็น ถ้าเราไม่มีศรัทธาเราจะมาวัดกันไหม? ไม่มีงานบุญเราจะได้ฟังเทศน์ไหม? ไม่

มีสถานที่เป็นอารามิกเป็นที่อยู่ของผู้ไม่มีเรือน เราจะมีโอกาสได้ปฏิบัติไหม? มันเป็นเรื่องที่รอรับกันมา แต่! แต่อย่าไปคิดมัน อาศัยแล้วก้าวเดินไป อาศัยทุกอย่าง

นี่เราเกิดมามีร่างกายใช้ไหม? ร่างกายนี้เป็นของเรา เป็นของเราจริงๆ นะ เกิดจากท้องพ่อท้องแม่นี้เป็นของเรา แล้วมันจะอยู่กับเราตลอดชีวิตไหม? มันจะอยู่กับเราตลอดไปไหม? มันต้องตายไปเป็นธรรมดา หัวใจต้องสละร่างกายทิ้งไว้ในโลกนี้ แล้วพอมันทิ้งไปแล้วเราได้อะไร? แต่ถ้าเรามีปัญญาใช้ไหม? เราเกิดมาแล้วเราก็มีร่างกายนี้ มีจิตใจนี้ จิตใจนี้บริหารจัดการธุรกิจต่างๆ การทำการค้าต่างๆ ต้องทำนะ พระยังต้องบิณฑบาต แต่ทำอาศัยมัน แล้วเราจะมียานอีกอันหนึ่งคืองานที่หัวใจเรา

ถามตัวเองนะ ว่าแห้วไหม? สงสัยในการเกิดและการตายไหม? สงสัยว่าเราจะไปไหนกัน เวลาตายแล้วใจมันจะไปไหน? เวลา มันมาจากไหน? นี่ถ้ามันมีความคิดตามอย่างนี้มันจะทำงานอีกอันหนึ่ง ไม่ใช่ทำงานของโลก งานบริหารจัดการนี้ไง งานของโลกเราก็ทำ เพราะเราเกิดมามีร่างกายและจิตใจ เราบริหารจัดการไป แล้วเราหาเวลาของเรา ก่อนนอนสวดมนต์ นั่งสมาธินะ นั่งสมาธินี้

เวลาโยมมาทำบุญโยมต้องหาปัจจัยมา ต้องหาสิ่งของมาเสียสละมันถึงเป็นบุญกุศล เวลาเรานั่งสมาธินะ เราเอาร่างกายเราถวายพระพุทธเจ้า เพราะในสิทธิเสรีภาพเราจะนอนเมื่อไหร่ก็ได้ เราจะทำอะไรก็ได้เป็นสิทธิของเรา แล้วเราสละสิทธิ์ เอาร่างกายนั่งตรงๆ แล้วพุทโธ พุทโธ เห็นไหม เราเอาร่างกายเราทิ้งร่างบูชาพระพุทธเจ้าจะได้บุญไหม?

เขาเสียสละกันแค่เปลือกๆ แคว้นตุ้ เราเสียสละ ๕ นาที เสียสละชั่วโมงหนึ่ง เสียสละ ๒๔ ชั่วโมง การนั่งใจ การนั่งสมาธิ ๕ นาที ๑๐ นาที ชั่วโมงหนึ่ง เห็นไหม เราเสียสละชั่วโมงหนึ่ง เสียสละได้ผลหรือไม่ได้ผลอีกเรื่องหนึ่ง

การเสียสละนี้เราเสียสละแล้ว บุญกิริยาวัตถุ กิริยาที่สุข กิริยาที่สบาย เราเสียสละแล้วเรามา นั่งสมาธิ เรามา นั่งภาวนาได้บุญไหม? นี่ไม่ต้องลงทุนลงแรงเลย หัวใจกับร่างกายนี้บูชาพระพุทธเจ้าได้บุญมาก แต่เราก็น้อยเนื้อต่ำใจกัน เราเกิดมาทุกข์มายาก เราไม่มีเงินไม่มีทอง เราไม่มีโอกาสทำบุญ.. แล้วร่างกายเราไม่มีหรือ? หัวใจเราไม่มีหรือ?

นี่ไงปฏิบัติบูชาสำคัญที่สุด เพราะการปฏิบัติบูชาคือ โอกาสที่เราจะมีโอกาสได้สัมผัสธรรม สัมผัสกับสมาธิธรรม สัมผัสกับความรู้สึกรวมๆ คุณสมพัตมาเรายังมีความรู้สึกร่วมเย็นเลย แล้วจิตสัมผัส แล้วเราไม่ได้สัมผัส เห็นไหม มันเป็นเปลือกสัมผัสกับสัมผัส ความคิดเป็นเปลือกสัมผัส จิตเป็นเนื้อสัมผัส แล้วมันสัมผัสที่เปลือกสัมผัส สัมผัสที่ความคิด ความคิดนี้สัมผัสตลอดเวลาเลย

เปลือกสัมผัสๆ เกิดจากความคิดไง คิดทุกขัคิดยาก คิดตลอดไปเลย แล้วเวลามันใช้ปัญญา มันสงบเข้ามาถึงตัวเนื้อสัมผัส เห็นไหม เนื้อสัมผัส ตัวใจ ตัวความรู้สึกมันสัมผัสอันนี้ ความคิดนี้คิดขนาดไหนก็ลืม สัญญาจำได้เดี๋ยวก็ลืม แต่ไปสัมผัสที่เนื้อนะ ถ้าจิตมันเคยสงบมันจะฟังใจไปตลอดชีวิต มันจะไม่มีวันลืม

เวลาเราเกิดมานี้ ทำไมคนถึงระลึกอดีตชาติไม่ได้ ระลึกอดีตชาติไม่ได้เพราะความคิดเราเห็นไหม ความคิดเรานี้เดี๋ยวเราก็ลืมซะใหม่? เขาเรียกสัญญา.. อวิชชาปัจจัย สังขาร ปัจจัย วิญญาณปัจจัย ปัจจัยการคือตัวจิต ชั้น ๕ คือตัวเปลือก เวลาเราคิดกันนี้ สามัญสำนึกเราเป็นมนุษย์ เราคิดด้วยชั้น ๕ คิดด้วยเปลือก คิดด้วยเปลือกสัมผัส เวลาคนจะตายมันจะหดเข้ามาเป็นเนื้อสัมผัสแล้วหลุดออกจากใจนี้ไป

ใจนี้เวลาจะตายมันจะหดเข้ามาแล้วออกจากร่างไป มันเป็นเนื้อสัมผัส มันไปเกิดใหม่ พอเกิดใหม่ เกิดเป็นมนุษย์เป็นสัมผัส ได้เปลือกสัมผัส ชั้น ๕ เกิดเป็นเทวดาไม่มีร่างกาย เนื้อสัมผัสไปเกิดเป็นเทวดาสถานะมันเปลี่ยนไป สถานะที่ไปเกิดเป็นพรหมนี้ผัสสะ มันชั้นเดียว นี่ตัวจิตคือตัวไม่เคยตาย แต่ความคิดสถานะของมนุษย์ ของสัตว์โลก มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

นี่ไงเวลามันหดตัวเข้ามาถึงว่ามันหดตัวจากเปลือกเข้ามาที่เนื้อ นี่ปฏิสนธิจิต.. ปฏิสนธิจิต วิญญาณชั้น กับวิญญาณในปฏิภนสมุปปาทมันคนละอัน วิญญาณในปฏิภนสมุปปาท วิญญาณปฏิสนธิ วิญญาณในมนุษย์วิญญาณรับรู้ วิญญาณกระทบ มันหยาบ ละเอียด คนภาวนาจะรู้เรื่องอย่างนี้หมดเลย

อย่างเช่นเราเป็นช่างซ่อมรถยนต์นะ ในรถยนต์ทั้งคันนี้เราซ่อมได้ทั้งคันเลย เราจะรู้เลย เราจะถอดซ่อมอย่างไรก็ได้ ในระบบของจิตเราแก้ไขได้หมด! เราถอดได้หมด! ถ้ามันถอดไม่ได้ มันรื้อออกไม่ได้ มันจะถอดรถยนต์ทั้งคันออกมาได้อย่างไร? จิตถ้าไม่รู้จะทำความสะอาดมันได้อย่างไร? ตัวจิตนี้มันรื้อมันถอนออกมา รื้อคันทำความสะอาดหมด แล้วมันสะอาดหมด มันพ้นหมด

นี่ถ้ามันเข้าใจอย่างนี้ เห็นไหม ความรื้อค้นให้มันสะอาดแล้ว ทำความสะอาดแล้วมันยังมีไหม? มันยังมีอยู่ มันต้องทำลายตัวภพ ทำลายแม่แต่วัตถุทั้งหมด ทำลายหมดเลย ยิ่งทำลายยิ่งสะอาด การฆ่ากิเลส พระพุทธเจ้าอนุโมทนานะ การฆ่ากัน การทำลายกัน พระพุทธเจ้าปฏิเสธหมดเลย มีอยู่อย่างเดียวกับที่พระพุทธเจ้าอนุโมทนาก็คือการฆ่ากิเลส การฆ่าความเห็นผิดของเรา การฆ่าสิ่งที่มันฝังใจเรา

ทุกคนมีสิทธิ์ ทุกคนมีสิทธิ์ทำได้ เพราะว่ามันเป็นเรื่องความรู้สึกของทุกๆ ดวงใจ เพราะทุกๆ ดวงใจที่มาก็คงมันอวิชชามาเกิด ฉะนั้น เกิดมาแล้ว เพียงแต่ใครจะตื่นไปกับโลก เพลินอยู่กับโลก ใช้ชีวิตสูญเปล่า ใครจะสละ ใครจะหาทางออก เห็นไหม นี้อยู่ที่จิต อยู่ที่นิสัย อยู่ที่คน จะเอาหรือไม่เอา นี่วาสนาอยู่ที่นี้

เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันนี้ปฏิบัติไม่ได้ ทำไมเราปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติยาก เราเป็นคนไม่มีวาสนา.. ถ้าไม่มีวาสนาจะไม่มาฟังธรรมอย่างนี้ ถ้าคนไม่เคยฟังธรรมอย่างนี้นะ เขาจะต้องฟังเป็นปรัชญา ฟังสิ่งที่ป็นวิชาการ ซึ่งมาก ซึ่งมาก บอกนั่นเป็นธรรมะสูงส่ง เวลาพูดถึงข้อเท็จจริง ฟังไม่รู้เรื่อง ฟังไม่รู้เรื่อง เอ๊ะ.. เขาไปคุยอะไรกัน ไม่เห็นรู้เรื่อง เพราะไม่มีพิธีกรรม เห็นไหม

พิธีกรรมมันเป็นเปลือก ต้นไม้เงิน ต้นไม้ทอง กินไม่ได้ ผักบุงต้นเดียวก็กินได้ หัวใจนี้ ความรู้สึกกระทบที่เดียวก็มีความรู้สึก ความรู้สึกอันนี้ จิตนี้มันมีคุณสมบัติ ต้องย้อนกลับมาที่นี้ นี่ถ้าเราเข้าใจอย่างนี้ปั๊บ เวลาเราทำบุญกุศลมันจะออกจากหัวใจของเราไป ยิ่งออกจากหัวใจของเรา มันก็ย้อนกลับเข้าไปถึงจิตลึกๆ ของเรา เราทำจากเจตนา ทำจากศรัทธา ไม่ใช่ทำสักแต่ว่าทำ

หน้านี้หน้างานบุญเนาะ เขาทำบุญก็ทำสักแต่ว่าควักให้พึ้นๆ ตัวไป อ้าว.. ให้ ๕ บาท ๑๐ บาท อ้าว.. ไปๆ ให้พึ้นๆ ตัวไป.. สักแต่ว่าทำ กับทำจากฐาน ทำจากราก ทำจากหัวใจนะมันเข้าถึงใจ เห็นไหม ทำบุญเหมือนกัน แต่ได้บุญไม่เหมือนกัน เราเป็นชาวพุทธนี่เราหยาบกันเอง เรามองข้ามกันไปเอง แล้วก็ไม่น่าเชื่อถือ ไม่น่าศรัทธา สังคมไม่น่าไว้ใจ สังคมมีแต่หลอกหลวง แล้วเราก็งงไม่ไว้ใจ เราก็งงห่างออกไป

แต่ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลวปนกัน ไม่มีสังคมไหนมีดีทั้งหมดและเลวทั้งหมด มันอยู่ที่วาสนาของเรา อยู่ที่การแสวงหาของเรา เราจะหาของเรา แล้วเราแก้ไขของเรา มันจะเป็นโอกาสของเรา เอวัง